

FRANC TRUHLAR

(* 1900, † 1987)

Ne vem, ali je med nami mnogo tako blagih ljudi, kot je bil on. Vsekakor smo imeli ob njem občutek, da je v svoji preprosti dobroti enkrat, in enostavno nismo mogli drugače, kot da smo ga toplo cenili in radi imeli. Prizadeto smo sočustvovali, ko zaradi težav z nogami ni zmogel več hoje na svoje toliko ljubljeno delovno mesto.

Franc Truhlar je bil zgodovinsko misleč in čuteč človek, dovzeten za sporočila minulih obdobij. Kdaj se je začel intenzivneje zanimati za zgodovino in vzljubil arheologijo, lahko le ugibamo, gotovo pa se je k obema nagibal že po naravi. Da je bilo to nagnjenje pristno, kaže tudi dejstvo, da si je prav z delom na arheološkem področju ustvarjal ravnovesje do življenjskih tegob, ki posebej zaradi ženine bolezni niso bile majhne.

Življenjske podatke, ki jih navajam, mi je posredovala njegova sestra. Zahvaljujem se ji zanje.

Franc Truhlar se je rodil 12. marca 1900 v Divači materi Mariji, rojeni Malnarčič, in očetu Francu, po rodu Čehu, ki je bil uslužbenec pri južni železnici. Kot otrok je pasel živino po divaških gmajnah, dokler se ni vsa družina jeseni leta 1906 preselila v Gorico. Tam je začel hoditi v šolo in bil vsa leta odličen učenec.

Spomladi 1915 se je družina s sedmimi otroki pred soško fronto zatekla na Jesenice in tam je kot begunec s svojimi najbližjimi preživel nekaj težkih mladih let v lakoti na zakajenem podstrešju. Že šestnajstleten si je moral služiti kruh v železarni. Potem je dobil službo telegrafista pri železnici, kjer je ostal tri leta. Nato se je preselil v Ljubljano. Tu je bil zaposlen kot uradnik na »Direkciji državnih železnic« pri voznem redu vse do prezgodnje invalidske upokojitve leta 1950. Ko si je opomogel, je po spletu srečnih naključij prišel na Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, kjer je prevzel honorarno delo v tedanji Sekciji – pozneje Inštitutu – za arheologijo.

Na inštitutu so bila tedaj v pripravi *Arheološka najdišča Slovenije* z začetnimi deli. Vodja inštituta ga je zaposlil z lociranjem arheoloških najdišč na specialkah, pri čemer je bila posebno spričo obsežnega gradiva potrebna skrajna natančnost in vedno napeta pozornost. Delal je dopoldne in popoldne. Če je mogel, se je posvečal tudi kartotečnemu izpisovanju za terminološki slovar. Z leti je v njem vedno bolj raslo zanimanje za stara krajevna imena in po končanih delih pri ANSI ga je močno pritegnilo toponomastično-arheološko gradivo in gradivo, ki ga nudijo t.i. stari patrociniji. Predložil ga je kataloško in kartografsko. Z vso ljubeznijo, požrtvovalnostjo in z velikim veseljem je opravljal posel na arheologiji celih 23 let, do okrog leta 1976.

Leta 1985 je obnemogel in 14. julija 1987 umrl. Bil je tih, marljiv, prijeten sodelavec. Bil je skromen, vselej vesel razgovora, posebej o skupnih vprašanjih, ki ga niso nehala zanimati. Miroval ni niti ob nedeljah. Često je nanoslo, da smo morali na praznik »skočiti« v inštitut. Tam smo zanesljivo nekoga našli: on je bil za pisalnim stolom in se razveselil kratkega pogovora.

Jaro ŠAŠEL

BIBLIOGRAFIJA FRANCA TRUHLARJA

1973

Problem starih patrocinijev v Sloveniji. *Bogoslovni vestnik*. 1973, str. 61–118.

1974

Struktura in razvoj cestnega omrežja današnje Slovenije od halštatskega do slovenskega obdobja. *Kronika* 22, 1974, 156–160.

1975

Arheološka najdišča Slovenije (Ljubljana 1975) passim.

1976

Banjška planota – arheološka terra incognita? *Arh. vest.* 25, 1974 (1976) 550–551.

Arheološki pomen aglomeracije Trnovo–Ilirska Bistrica. *Arh. vest.* 26, 1975 (1976) 268–271.

1977

Problem refugijev v Sloveniji za preseljevanja. *Arh. vest.* 27, 1976 (1977) 290–293.

1978

Severna emonska cestna in mostna zapora ob Savi. *Arh. vest.* 29, 1978, 333–335.

Arheološki pomen toponima Dunaj. *Arh. vest.* 29, 1978, 753–756.

1979

Toponomastika v službi arheologije. *Arh. vest.* 30, 1979, 498–506.

1980

Patrocinij sv. Jurija v Sloveniji. *Arh. vest.* 31, 1980, 159–168.

1981

Gradišča – utrjene naselbine Slovenije. *Arh. vest.* 32, 1981, 530–538.

1983

Nekaj napotkov k arheološkemu topografskemu raziskovanju Slovenije. *Arh. vest.* 33, 1982 (1983) 115–123.

1986

Rimske utrjene postojanke v Sloveniji. *Arh. vest.* 37, 1986, 297–305.

Arheološka terminologija.

Vrsta sestavkov je v rokopisu.